

Rastas dar vienas partizanų archyvas

Po Antrojo pasaulinio karo Lietuvą užėmė sovietai. Prieš juos kovojo partizanai. Jų buvo maždaug 50 tūkst. Jie norėjo išvaryti sovietus ir atstatyti laisvą Lietuvą. Lietuviai juos vadino „miško broliais“ nes jie slapstėsi miškuose.

Tauro apygardos pirmieji vadai - J. Pileckis-Brokas-Šarūnas, L. Taunys-Kovas, kun. A. Ylius-Vilkas, A. Ratkelis-Oželis, V. Gavėnas-Vampyras. (partizanai.org nuotr.)

Bet sovietai juos vadino „banditais“ ir visaip bandė juos apjuodinti ir išnaikinti. Dabartinė Rusijos valdžia taip pat sako, kad partizanai buvo „banditai“. Kas teisus? Ar partizanai buvo Lietuvos gynėjai, ar banditai?

Atrastas partizanų Tauro apygardos archyvas. (bernardinai.lt nuotr.)

Rugsėji Marijampolės rajone ūkininkas arė lauką ir rado užkastą bidoną. Jame buvo daug dokumentų. Pasirodo, kad tai buvo užkasti įvairūs partizanų dokumentai. Tai didžiausias partizanų dokumentų archyvas rastas per paskutinius du dešimtmečius.

Iš šių raštų aiškėja, jog partizanai kovojo ne todėl, kad norėjo įsigyti lobio, bet todėl, kad norėjo išlaisvinti

Lietuvą. Pvz., viename dokumente rašoma: „Mes, visi lietuviai, labiausiai trokštame atstatyti Nepriklausomą savo tėvynę Lietuvą...“

Iš sutrūnijusių dokumentų archyvarai gali atstatyti raštą. (bernardinai.lt nuotr.)

Viename dokumente aprašomas partizanų susitikimas, kuriame dalyvavo KGB infiltratas J. Markulis-Erelis. Jo klausimai yra uždokumentuoti, ir iš jų galime suprasti, kaip sovietai sužinodavo partizanų paslaptis.

Tauro apygardos partizanai prie žuvusio draugo kapo. (genocid.lt nuotr.)

Iš ūkininko surastų dokumentų lietuviai dar daug galės sužinoti apie partizanus – apie jų tikslus, organizaciją ir kasdieninį gyvenimą.

Ar manai, kad atrasti partizanų archyvai yra svarbūs? Ar reikėtų juos saugoti ir tyrinėti? Ar buvo įdomu skaityti apie atrastą partizanų archyvą?

Žodynėlis.

antras pasaulinis karas: karinis konfliktas, trukęs nuo 1939 iki 1945 m., kuriame dalyvavo dauguma pasaulio valstybių; *World War II*

sovietai: Sovietų Sąjungą (Tarybų Sąjunga) – valstybę, gyvavusi nuo 1922 metų gruodžio 30 d. iki 1991 gruodžio 25 d. Nuo 1956 metų Tarybų Sąjungą sudarė 15 „respublikų“, kurioms vadovavo komunistų partija su centru Maskvoje. Ji pasižymėjo žiaurumu ir netolerantiškumu, pvz., turėjo slaptą policiją (KGB), kuri sekdamo žmones, juos suimdavo, kankindavo, išsiųsdavo į Sibirą, nužudydavo, persekiavo ir t.t.; *USSR - Union of Soviet Socialist Republics*

partizanai: vietos gyventojai, savanoriškai kovojantys prieš okupantus; *partisans*

Tauro apygarda: apygardos buvo Lietuvos teritorijos dalys, kuriose buvo vieningai organizuojamas rezistencinis pasipriešinimas sovietų valdžiai. Tauro apygarda buvo Lietuvos pietvakariuose.

Tauro apygarda (bernardinai.lt žml.):

apjuodinti: apšmeižti; *to discredit*

Marijampolė: miestas Lietuvos pietvakariuose

bidonas: didelis metalinis indas skysčiams laikyti ir vežioti; *canister*

archyvas: organizacijos ar asmens veikimo rašytiniai paminklai; *archive*

KGB: Tarybų Sąjungos slaptoji policija, kuri suimdavo ir kankindavo žmones, kurie priešinosi jos valdžiai

infiltratas: į organizaciją įsiskverbęs priešo agentas; *infiltrator, double agent, spy, mole, secret agent*

tyrinėti: skaityti, studijuoti, atlikti mokslinius tyrimus; *to research*

